

Curtea de Apel București

Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie

Dosar nr. 19359/3/2018

Doamnă Președinte,

Subsemnatul **Davidescu Lucian-Viorel**, cetățean român cu domiciliul în (...);

În calitate de apelant față de dosarul civil numărul 19359/3/2018, în contradictoriu cu intimatul Cotoroș Mircea-Nicolae, cu domiciliul în (...);

Prin care contest decizia prin care mi se impune să „retrag” articolele „Dezvăluirile lui Guccifer : Șeful SRI Știa de patru ani că firma lui Ghiță ‘a pus la punct un sistem diabolic, bazat pe șpăgi’” respectiv „Apărați-l pe Nelu Neacșu” de pe site-ul riscograma.ro, în temeiul art. 253 Cod Civil, și să plătesc despăgubiri în valoare de 10.000 de euro și cheltuieli de judecată către intimatul Cotoroș Mircea-Nicolae;

În temeiul art. 5 Cod Civil respectiv art. 4 Cod de Procedură Civilă, privind aplicarea prioritară a dreptului Uniunii Europene, coroborat cu art. 247 alin. (1) Cod Procedură Civilă, formulez prezenta:

Excepție de neconvenționalitate

prin care solicit înlăturarea aplicării articolului 253. alin. (1) lit. b Cod Civil în cazul de față, întrucât în interpretarea dată de Instanța de fond articolul contravine dreptului comunitar statuat prin art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și consacrat prin hotărârile ulterioare ale Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel că se impune aplicarea principiului **priorității dreptului UE față de normele de drept intern.**

Articolul 10

Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Legislația și instanțele se află într-o provocare permanentă în scopul de a găsi echilibrul între valorile protejate, în acest caz libertatea de exprimare respectiv reputația sau drepturile altora. Cazuistica existentă în jurisprudența CEDO arată însă cu mare precizie unde și cum sunt trasate limitele, inclusiv în cazuri foarte similare cu cel care face obiectul prezentului apel, după cum urmează:

Mouvement raëlien Suisse v. Elveția [2012]

„Autoritățile trebuie, atunci când decid să restrângă drepturi fundamentale, să aleagă mijloacele care provoacă cel mai mic prejudiciu posibil dreptului în cauză”.

În speța dedusă judecării, instanța de fond a ales o soluție și o interpretare maximalistă și excesivă a dreptului intern, dispunând suprimarea în integralitate a unor articole care puneau în discuție subiecte de interes general și personalități ale vieții publice, excedând astfel cu mult prejudiciile clamate și încălcând astfel în mod manifest prevederile dreptului comunitar.

Mosley v. Marea Britanie [2011]

„Amenințarea cu sancțiuni penale sau amenzi punitive ar crea un efect de descurajare care ar fi simțit în sferele jurnalismului politic și de investigație, care atrag ambele un nivel înalt de protecție în cadrul Convenției”.

Curtea statutează un principiu adesea repetat în deciziile sale, pe lângă acela că jurnalismul este

protejat de Convenție, respectiv că, în mod special, „jurnalismul politic și de investigație atrag ambele un nivel înalt de protecție în cadrul Convenției”. În cazul dedus judecății, obiectul litigiului fiind o serie de articole cu componentă exclusiv politică și investigativă, instanța de fond ar fi trebuit – chiar și exclusiv pentru acest motiv – să evite un remediu de natură să descurajeze mass-media de la abordarea acestui tip de subiecte.

Lingens v. Austria [1986]

„Articolele în dispută fuseseră la momentul respectiv diseminate pe larg, astfel că deși sancțiunea impusă autorului nu l-a împiedicat în sensul strict să se exprime liber, a echivalat cu toate acestea cu un tip de cenzură, care este foarte probabil să facă în viitor critici de același tip”.

„În contextul dezbaterii politice, o astfel de decizie este foarte probabil să descurajeze jurnaliștii de la a contribui la discuția publică a chestiunilor care afectează viața comunității. În aceeași măsură, o astfel de sancțiune riscă să obstrucționeze presa în efectuarea misiunii de furnizor de informație și câine de pază public”.

Decizia CEDO punctează în acest caz faptul că importanța dreptului la liberă exprimare excede chiar dreptului individual, fiind esențială pentru protejarea valorii generale pe care o reprezintă misiunea mass-media. În deplină contradicție cu valoarea protejată de Convenție, instanța de fond a interpretat art. 253 Cod Civil într-un mod de natură să conducă la o autocenzură excesivă la nivelul întregii prese, situație incompatibilă cu valorile unei societăți democratice.

Thoma v. Luxemburg [2001]

„Pedepsirea unui jurnalist pentru că a asistat în diseminarea unor afirmații făcute de o altă persoană ... ar împiedica serios contribuția presei la discutarea subiectelor de interes public și nu ar trebui luată în considerare decât dacă există motive deosebit de puternice pentru a o face”.

„O cerință generală ca jurnaliștii să se distanțeze sistematic și formal de conținutul unui citat care i-ar putea insulta sau provoca pe alții sau le-ar dăuna reputației nu este reconciliabil cu rolul presei de a furniza informații despre evenimentele, opiniile și ideile curente”.

„În lumina faptelor expuse mai sus, temeiurile pentru a-l face pe aplicant răspunzător nu sunt suficiente pentru a satisface Curtea că interferența în exercițiul dreptului la liberă exprimare a fost «necesară într-o societate democratică». În mod particular, mijloacele dispuse au fost disproporționate în raport cu scopul urmărit, anume «protecția reputației și drepturilor altora»”.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului statutează în acest caz răspunderea limitată a jurnalistului față de afirmațiile făcute de terți și apreciază că *dreptul publicului de a fi informat asupra subiectelor de interes public* prevalează asupra *protecției reputației și drepturilor altora*. În cazul de față, instanța de fond nu a ținut cont de distincția clară de conținut dintre informația primară citată respectiv punerea în context care aparține autorului articolelor.

Węgrzynowski and Smolczewski v. Polonia [2013]

„Arhivele de internet se încadrează în limitele protecției acordate de Articolul 10. Curtea a accentuat contribuția substanțială adusă de arhivele de internet la păstrarea și punerea la dispoziție a știrilor și informațiilor. Aceste arhive constituie o sursă importantă pentru educație și cercetare istorică, în mod particular pentru că sunt accesibile publicului larg și sunt în general gratuite. Chiar dacă funcția primară a presei într-o democrație este cea de câine de pază, aceasta are și un rol secundar valoros în păstrarea și punerea la dispoziția publicului a arhivelor care conțin știri care au fost publicate în trecut. Păstrarea arhivelor de internet reprezintă un aspect esențial al acestui rol”.

„Curtea acceptă că nu este rolul autorităților judecătorești să se implice în rescrierea istoriei prin obligarea la eliminarea din domeniul public a tuturor urmelor publicărilor care au fost identificate, prin decizii judecătorești definitive, ca reprezentând atacuri nejustificate la reputația indivizilor. Mai mult, este relevant pentru evaluarea acestui caz faptul că interesul legitim al publicului de a avea acces la arhivele de internet publice ale presei este protejat prin Articolul 10 al Convenției”.

„Curtea este de părere că presupusele încălcări ale drepturilor protejate de Articolul 8 al Convenției ar trebui remediate prin măsuri adecvate disponibile în legea națională. Din acest punct de vedere, este important de punctat faptul că în cazul de față Curtea de Apel din Varșovia a remarcat că ar fi de dorit să fie adăugat un comentariu la articolul de pe site care să informeze publicul despre rezultatul procedurilor civile în cadrul cărora instanțele admiseseră pretenția reclamanților de a le fi protejate drepturile personale”.

În acest caz, practic identic cu cel dedus prezentei judecăți din punctul de vedere al remediului solicitat, CEDO a statuat în mod manifest și explicit faptul că pretenția ca anumite articole să fie șterse de pe internet contravine articolului 10 din Declarația Europeană a Drepturilor Omului, întrucât prejudiciază *interesul legitim al publicului de a avea acces la arhivele de internet publice ale presei*.

Astfel, măsura extremă a „retragerii” articolelor de pe internet este considerată inadmisibilă în dreptul comunitar, iar încuviințarea ei în cauza prezentă a fost posibilă doar printr-o interpretare a legii naționale care contravine în mod flagrant cu Articolul 10 din Convenție, detaliat prin hotărârile ulterioare ale Curții.

În consecință, solicit instanței să constate că art. 253 Cod Civil a fost aplicat în mod defectuos în judecata de fond, în contradicție cu dreptul comunitar, astfel încât măsura „retragerii” în integralitate a analizelor, opiniilor și investigațiilor – chiar și atunci când persoanele menționate direct sau indirect se consideră lezate – este excesivă în raport cu valoarea protejată, în cazul de față presupusul prejudiciu reputațional. Drept pentru care solicit instanței de apel să dispună înlăturarea aplicării articolului 253. alin 1 lit. b Cod Civil așa cum a fost el interpretat de instanța de fond în cazul de față și, pe cale de consecință, să dispună anularea hotărârii.

Întrucât capătul de cerere principal al reclamantului intimat – respectiv „retragerea” articolelor – a fost legat în mod indisolubil chiar de domnia sa de solicitarea de despăgubiri (cf. notificării trimise prin casa de avocatură MDSS în data de 30.04.2018, anexată de reclamant la cererea inițială de chemare în judecată), eventuala admitere a acestei excepții face inutilă cercetarea în fond a cauzei, motiv pentru care solicit pronunțarea instanței asupra excepției înaintea judecării fondului, potrivit Art. 248 alin (1) din Codul de Procedură Civilă.

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO